СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 286. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 8 грудня 1932.

VOL. XL. No. 286. Jersey City, N. J., Thursday, December 8, 1932. THREE CENTS.

ГУВЕР ПРОПОНУЄ РАДИКАЛЬНІ ОЩАДНОСТИ.

ВАШИНҐТОН. — У сенаті й у палаті послів відчитано предложення президента Гувера, яке він уложив згідно з традицією зприводу відкриття конґресу.

Президент заявився за введення податку від продажей, за однорічне зменшення платень урядовців у державній службі на 11%, зміну банкової системи і здержання виплати допомог тим ветеранам, котрі є здорові.

У тім предложенню нема ніякої згадки про податок від пива. Президент лишив питання прогибіції цілком на боці.

Президент числиться теж з тим, що конґрес є проти відложення сплати воєнних довгів. Але про ту справу він виготовить осібну заяву. Гувер, як кажуть, є того погляду, що держави є залежні одна від другої та що треба кождій державі брати під увагу економічне положення інших.

Сенатори і посли здержуються з коментарями щодо цього предложення.

ВНЕСЕННЯ ЗА ПИВО.

ВАШИНҐТОН. — Без огляду на те, що станеться з прогибіцією, внесено законопроєкт, який хоче допустити 2.75-процентове пиво й легке вино.

НЕ КУПУЮТЬ БОНДІВ МІСТА.

НЮ ЙОРК. — Місто в клопоті й перед банкротством. Вправді має бонди і контрольор запевняє, що вони є добрі, але банки не хочуть їх купувати і нема звідки дістати готівки.

КАЖЕ, ЩО ПОЛЬЩА ОХОРОНЯЄ ЖИДІВ.

ВАШИНҐТОН. — Польський амбасадор оголошує, що одержав від польського уряду запевнення, що будуть покарані всі ті шовіністичні ґрупи, котрі виступають проти Жидів. Він каже далі, що Жидам нема потреби кричати, бо це загострює тільки польсько-жидівські взаємини. Дотого підчас жидівсько-польських сутичок побито одних і других, але згинув тільки християнин, студент Гротковський.

ВСЯ НАДІЯ У ДІТЯХ, КАЖЕ ЛУН.

НЮ ЙОРК. — Старе покоління не дасть собі ради з розвязкою всіх тих важних питань, що спричинюють світову крізу. Розвяже їх доперва молоде покоління. Таке говорив славний письменник Вен Лун на виставі книжок для дітей.

Він казав, що все, що ми можемо зробити, це дати добре наукове підготування дітям, щоби вони лекше визнавались у трудноцах. А до цього служить добра книжка.

Ми жиємо, говорив Лун, у середині великої революції, якої старе покоління не в силі сконтролювати. В Америці прийде до змін, але вони не будуть побудовані на большевицькім російськім взірці, ні на фашистівськім. Вони будуть питомо американські.

Лун признався, що не знає способу на уздоровлення теперішнього часу. Тому радить допомогти дітям, щоби вони знайшли вихід з цього положення на свій лад.

КОМУНІСТИ В МЕЙОРА.

НЮ ЙОРК. — Пів години прислухувався мейор Мек Кі комуністичній делеґації, яка домагалася допомоги безробітним. У тім часі демонстрували біля Сіти Гол коло 4,000 осіб.

Мейор заявив делеґації, що місто допомагає, як може, але саме тепер воно є в фінансових клопотах.

„ПОХІД ГОЛОДНИХ" У ВАШИНҐТОНІ.

ВАШИНҐТОН. — Коло 3,000 учасників взяли участь у „поході голодних". Демонстрантам не дозволено маширувати перед капітолем. Делеґація була допущена до Кортіса, заступника президента і президента сенату, та до Ґарнера, предсідника палати послів. Кортіс іритувався, бо один з членів делеґації заявив йому, що протестуючі не мають до нього довіря. Він забрав петицію і заявив, що не прийшов вислухувати бесід, бо не має на те часу. Ґарнер зіритував адвоката протестуючих, Дейвида Лівинсона, називаючи його „Лівинським". Коли Лівинсон протестував проти цього, Ґарнер обернувся до відходу зі словами „Що за ріжниця?"

ЗАПЕВНЯЄ, ЩО КРІЗА ВЖЕ МИНУЛА.

НЮ ЙОРК. — А. Робертсон, голова дирекції „Вестінґгавз Електрік енд Менюфектюрінґ Компані" запевняв інжинірів на їх річних нарадах, що фінансова паніка вже перейшла й вершок крізи минув. Він казав далі, що американська економічна машина була за останні часи без усякої контролі. Тепер Америка потребує контрольора, щоби гальмував продукцію.

ВБИТО ВАНДЕРВЕЛА.

ЛОНҐ БІЧ (Каліфорнія). — Невідомий злочинець убив капітана Волтера Вандервела, світового вандрівника, шпигуна й авантурника, що виступав теж на фільмових образах. Вбито його в кабінеті яхту, на якім він вибрався в нову подорож на полудне.

ПОХОРОН о. ВОЛОДИМИРА СПОЛІТАКЕВИЧА

ГОЛОВНОГО РАДНОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ВІДБУДЕТЬСЯ В ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 9-го ГРУДНЯ 1932, РАНО, З УКР. ГРЕКО-КАТ. ЦЕРКВИ СВ. МИХАЇЛА, в ЙОНКЕРС, Н. Й.

ЗВІДКИ ПІШЛА НАЗВА „АМЕРИКА"?

До нинішнього дня ми гадали, що Америка завдячує свою назву славному морякови, Амеріґо Веспучі. Коли вірити анґлійським ґазетам, то це невірне. У міських архівах Брістолю знайшли документи з 1496 і 1499 р., з яких виходить, що начальником брістольського митного уряду був Ричард Америк. Цей Америк на свої засоби підготовив морську виправу Джана Кабо. Веспучі був тоді звичайним постачальником корабельного знаряддя і його імя мало кому було відоме. Джан Кабо — такий висновок з останньої документальної знахідки — назвав нововідкриту землю іменем свого мецената Америка.

БЮТЬ БЕЗБОЖНИКІВ.

Безбожницька акція в Радянщині приймає щораз більші розміри. Звертається вона однаково проти всіх релігій, хоч найбільше проти християнської та жидівської. В Бердичеві безбожники поставили під біжницю орхестру, яка грала большевицькі марші підчас молитви. В одній церкві біля Кременчука безбожники зробили те саме. Однак християни поступили з ними інакше. Розярені дикою провокацією, справили безбожникам таку лазню, що три з них лягли трупом.

ГАРНИЙ ВІК.

У париськім цирку Медрано їздить досі верхом на дресованих конях 78-літня Тереса Ренц. Вона вскакує легко на сідло і показує ті самі акробатичні штуки, що й за молодих літ. Вона Німка з походження, уроджена у Брюселлі; дебютутала в цирку у 13-тім році життя. У Парижі виступила вперше в 1898 р. Крім циркових продукцій вона веде школу їзди верхом для дам з аристократії. Її батьки були цирковими артистами і її чоловік, власник цирку.

ЗВИРОДНІЛИЙ БАТЬКО.

В Сучаві (Румунія) трапився такий випадок. Пекар Герман Саламон держав свого сина Карла, котрому тепер 18 років, під замком у стайні в страшнім гною і смороді. Нещасний діставав денно лише кілька шкірок з хліба й більше нічого. Поліція дістала анонімний донос. Комісар поліції Нумітор Попович пішов на місце й переконався, що донос правдивий. Германа Карла випущено на волю, а Саламона Германа заарештували. Що спонукало батька до такої кари, не знати.

КРІВАВИЙ СПОРТ.

Після мечу Краковія-Варта в Кракові публика була така обурена поведінкою судді Сломчинського, що після гри напала на нього на спортовій площі і тяжко його побила. Дісталося теж кільком грачам з обох дружин, що пробували боронити суддю.

ДВІ УКРАЇНСЬКІ ПРОГРАМИ НА РАДІО.

Українське підприємство т. зв. Ukrainian Radio Sponsor, Inc., 330 W. 37 St., у Ню Йорку, підписало контракт з ще одною стацією, а саме: W-W-R-L, 1500 k.c., Woodside, L. I., і вже в цю неділю, 10-го грудня, точно в год. 3-тій пополудні зачнеться перша українська програма. Отже кожної неділі аж до 26-го лютого 1933 р. настроюйте свої радія на вижче згадану стацію точно в год. 3-тій пополудні.

Також, як звичайно, кождого понеділка відбувається українська програма на радіо зі стації W-R-N-Y, 1010 k.c, точно в годині 7-мій вечер.

В обох програмах грає Українська Сокільська Орхестра в Ню Йорку, під проводом О. Даниловича, анонсує гр. П. Задорецький.

ПАЧКУВАЛИ ДО ПОЛЬЩІ... ПОЛЬСЬКИЙ СПІРТ.

У Ґдині арештували членів пачкарської ватаги, що перепачковували спірт, а саме: Миколайчика митаря з ґневського повіту, що був головним орґанізатором ватаги, його помічника Майковського з Ґдині, що почасти фінансував підприємство та шофера Шенфельда, власника авта. Арештували ще кілька осіб і сподіваються дальших арештовань. Спірт, який вони перепачковували до Ґдині, був польського походження. Експортова його ціна на 8 зол. 50 сот. дешевша від нормальної ціни в Польщі. Наслідком того перепачковування польський скарб утратив 3/4 вартости перепачкованого товару.

БЕЗКОНЕЧНІ КРАДЕЖІ.

Великі зловживання викрито у варшавській кооперативі „Єдносць інвалідзка". Скарбник кооперативи, Сіла, касієр Томашевський і магазинір Римузінський крали від довшого часу гроші та продавали товари, не вписуючи цього до книг. Наслідком того кооператива втратила 50,000 зол. Всіх трох арештовано.

ТРАҐІЧНИЙ ПОВОРОТ З ВЕСІЛЛЯ.

На залізничому шляху Стрий-Львів наїхала дрезина на фіру С. Якубовського з Угерська, що вертався з весілля підхмелений і не звертав уваги на знаки остороги. Якубовського викинуло з воза на кілька метрів далеко і сильно потовкло. Віз розторощився на кусники, причому згинув один кінь.

УБИВ ПОЛІНОМ.

У селі Лентівні (пов. Перемишль) 24-літній Стан. Ґеферт убив поліном 28-літнього Ілька Щербатого, як він спав. Ґеферт служив у Щербатого, а заразом любився в його жінці. Вбивства доконав у порозумінню з любовницею.

АБО 100 ДОЛЯРІВ, АБО ПІДПАЛ.

Господар У. Мецґер у Попівцях біля Тлустого, повіт Заліщики, дістав анонімний лист, в якому незнані люди зажадали 100 долярів, які мав зложити до тижня у вказаному місці. На випадок не виконання тієї вимоги загрозили підпаленням його господарства. Однак Мецґер злегковажив домагання бандитів. В ночі на 22. жовтня його будинки стали в огні. Згоріли цьогорічні збори з 80 морґів поля та інвентар. Поліція шукає тепер винуватців.

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ ВУГЛЯ ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

До большевицьких державних складів у Столпцях приходять великі транспорти вугля. Те вугля мають продавати в Польщі по конкуренційних цінах. У цих складах магазинують теж шкіри та ґумові вироби.

САМОГУБСТВО ПРОФ. УНІВЕРСИТЕТУ.

У Варшаві посісився професор університету Яніцький. Причиною самогубства була зневіра до життя.

НА ДОПОМОГУ ЗВІРЯТАМ.

Секретар анґлійського товариства для охорони звірят дістав цими днями несподівану підмогу для свого товариства. Невідома подружа пара, люди приблизно 80-літні, прийшли з двома валізами, повними банкнотів і зложили 10 тисяч фунтів стерлінґів.

РАДЯНСЬКА ОСВІТА.

Радянська преса повідомляє, що на приказ комісаря освіти Бубнова здискваліфіковано двох абсольвентів робітничого факультету (Робфаку), які у 12-стрічковому поданні, щоби приняти їх до вищої школи, зробили 12 ґраматичних і правописних помилок.

ДОБРЕ СЛОВО ПРО УКРАЇНЦІВ.

В оттавськім парляменті посол Персі Дейвіс з округа Атабаска, Алта., сказав, що його виборчий округ замешкують Анґлійці, Французи й Українці. Часто можна чути, що через економічну крізу Українці в Канаді підпадають під впливи радикальних кличів. Таке твердження дискредитує Українців у Канаді, бо це не відповідає дійсности. Кличам радикалізму підпала між Українцями лише дуже незначна частина населення. Колиб Анґлійці і Французи, що мешкають у Канаді, зблизилися до українського населення, то певно переконалисяб, що Українці не є большевиками. Чужо-племінні поселенці заслугують на симпатію зі сторони анґлійської і французької більшости. Їх запросили до Канади, а те, що вони тут доконали, заслугує на пошану.

МАСОВІ РЕВІЗІЇ Й АРЕШТУВАННЯ В ГАЛИЧИНІ

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ ПЕРЕВОДИТЬ РЕВІЗІЇ ТА АРЕШТИ В ТЕРНОПІЛЬЩИНІ, СКАЛАТЩИНІ Й РОГАТИНЩИНІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — При кінці листопада відбулися численні ревізії та арешти Українців у Тернопільщині та в Скалатщині. Поліція шукала доказів поширення української державницької пропаґанди серед населення та доказів приналежности певних осіб до українських національних і революційних орґанізацій. Зокрема поліція старалася знайти матеріяли, які далиб їй притоку до розвязання українських кооператив, читалень та інших орґанізацій. Тому в Тернополі вона зробила трус у членів Надзірної Кооперативної Ради. Всі члени Ради були арештовані, але потім звільнені, бо поліція не знайшла доказів їх вини.

В селі Ладичині в селянина Граба поліція порозшивала стріхи й порозкидала стіжки, шукаючи обтяжаючого матеріялу, але нічого не знайшла. Там же арештовано трох селян. В Тернополі переведено трус у Ф. Кордуби та в Е. Романюка. Романюка арештовано, без проголошення причин, і відставлено до судових арештів. У селі Токах, біля Підволочиськ, переведено ревізію й арештовано студента І. Вітошинського. Зі Скалатщини поліція доставила до судових арештів у Тернополі 9 селян, закованих у кайдани.

У Рогатинщині в ночі на 1 листопада хтось перетяв телеґрафічні дроти біля Рогатина, Чесників, Дібринова, Пукова та Липиці. Поліція поробила ревізії, але нікого не арештувала. Селам було наказано виставити варту для охорони дротів, але в ночі з 11 на 12 листопада біля Чесників знову хтось перетяв дроти. Поліція ще раз перевела ревізії в Чесниках і арештувала кількох студентів та українських громадян, яких потім звільнила з браку доказів вини. Слідуючої ночі знову перетято дроти біля Курян. Поліція перевела ревізію в 50 українських домах і придержала понад 60 осіб, але знову всіх звільнила. Пізніше поліція арештувала та відставила до слідчої вязниці в Рогатині студента П. Онуфрика й сільських хлопців Василя та Мирона Климцева, М. Музичку й Я. Матусяка.

Взагалі ревізії, арештування та ріжні переслідування Українців у Галичині не притихають, а навпаки, набирають все більше систематичного й ширшого характеру.

ПОЛЯКИ ВИМАГАЮТЬ ЗНИЩЕННЯ ПАМЯТНИКА У. С. С.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Жидачівський староста прислав до уряду громади в Пісочній вимогу, щоби збурено памятник Українським Січовим Стрільцям, який там поставлено в 1917 році в память перебування в Пісочній У. С. С. Памятник поставлено посеред села на громадській площі. Посвячував його митрополит Шептицький.

Поляків дратує те, що це величавий памятник, а крім того на нім є напис: „На вічний спомин про свободу України й усіх, що полягли за її волю, а також У.С.С.".

КИТАЙЦІВ ІНТЕРНУЮТЬ НА СИБІРІ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Ґенерал Су Пін-вен, який перейшов з рештою своїх повстанців на російську територію на Сибірі, просить російський уряд прислати до Владивостоку транспорт, щоби перевести його інтернованих повстанців до Китаю. Японці остаточно очистили північ Манджурії з орґанізованих повстанських відділів і заняли стацію Манчулі на радянському кордоні.

РАЙХСТАҐ ПІДЕ НА ВАКАЦІЇ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Відкрито засідання нового райхстаґу. Засідання відкрив найстарший віком посол, ґенерал Карло Ліцман, якому тепер 82 роки. Він колись командував дивізією в армії Гінденбурґа на російському фронті й каже, що успіхи його дивізії принесли Гінденбурґови фельмаршальство.

Ґенерал Ліцман гостро критикував Гінденбурґа за те, що він не довіряє Гітлерови, а тим веде Німеччину до комунізму. Перший день засідання пройшов у ріжних формальностях. Цілком певно, що райхстаґ відрочить свої засідання у ріжних формальностях. Цілком певно, що райхстаґ відрочить свої засідання на січень, а тому уряд Шляйхера зможе спокійно приготовитися до виступу перед райхстаґом зі своєю програмою.

ЕСПАНІЯ УСТУПИЛА ЗЛУЧЕНИМ ДЕРЖАВАМ.

МАДРИД (Еспанія). — Уряд мав намір сконфіскувати майно американської телеґрафічної й телефонічної компанії, на тій підставі, що контракт зроблено з диктаторським урядом Пріма де Рівери. Через протест американського посла конфіскація не буде переведена, а буде уложений новий договір.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J. Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПІЗНАЄМО СИСТЕМУ ПО ОВОЧАХ.

Крізь колючі дроти, якими большевицький уряд оточив Росію, крізь темноту таємничости, котрою він закрив увесь край під своєю владою, продираються час від часу вістки, які в коротких стрічках дають кращий образ того, що там діється поза тими колючими дротами та серед тої темноти таємничости, ніж грубі томи писанини.

Такою вісткою треба признати інформацію, подану кореспондентом „Ню Йорк Таймс-а", про втечу селян з України. Новинка немов би перекралася. Поперше, кореспондент відомий зі своїх большевицьких симпатій, і певно не хотів сказати нічого непохлібного про большевицький уряд. Подруге, це йому навіть диктував його власний інтерес, про котрий він зрештою самий дуже виразно пише в тій кореспонденції. Виривається йому вістка, немов би не хотячи; він розписується про великі трудноші, з якими бореться в Росії кореспондент заграничної ґазети.

Хоча це пропущене в тексті кореспонденції, яка говорить про щось зовсім іншого, то всетаки ця вістка має всі признаки траґічности. Говорить вона, що з України вимандрували за рік понад мілІон селян. Не гнав їх ні Поляк, ні Німець, ні Татарин, ні ніякий інший чужий наїзник. Не гнав їх уряд виразними приказами. Гнали їх економічна скрута, брак хліба, нужда, голод.

Дюранті старається виправдати московський уряд. Мовляв, масова втеча селян з України відбувалася в такий спосіб, що уряд цього не завважав. Він просто думав, що це тільки сезонова еміґрація. Мовляв, з відорваних фактів уряд не міг негайно скласти собі повного образу масовости цілого руху. Він не міг собі уявити, що страх перед голодом пожене з України аж мілІон селян.

Може бути, що Дюранті думає, що того роду говорення оправдує уряд. Може бути, що писанина Дюранті оправдає уряд у його очах, або в очах таких, як він. Та ці виправдання розіллються в ніщо, коли до них приміряти ті самі мірники, якими большевики мірять інші краї. Коли треба вважати нічим іншим, як справдішним скандалом те, що в богатих країнах, повних усякого добра, люди голодують, то й не меншим скандалом є, коли селяни втікають масово з найбогатшої рільничої країни світа, з краю, що віками славився шпихліром Европи, що своїм хлібом може годувати найменше три рази стільки населення, що він має. Коли безробіття є осудом капіталізму, то втеча селян з України є осудом комуністичної системи.

СПРОБА ОЖИВИТИ МЕРЦЯ.

(Лист з Европи).

В Лондоні зявилося перше число місячника "The Investigator". Вже на окладинці зазначено, мабуть на те, щоб „заімпонувати" читачеви, що видає орґан „єдина орґанізація, яка працює в союзі з авторитетом ґетьмана України Павла Скоропадського і не має звязку з ніким іншим".

Місячник анґлійською мовою, присвячений українським справам, це могло би бути цілою **політичною подією,** колиб до цієї справи взялися відповідні люди з належними способами праці. Розгляньмож коротко **завдання** нового місячника і **методи,** якими він нібито хоче послужити українській справі.

Насамперед, кождого чужинця, а також Українця, мусить напевно вразити **рекляма,** яку "The Investigator" робить для п. Скоропадського. П. Скоропадський і самостійна Україна! „Коє общеніє світа ко тьмі" (що спільного має світло з темрявою), — говориться в Святому Письмі. Не будемо тут полемізувати з ідеєю монархічної влади на Україні: можуть бути й монархісти Українці, як є Українці фашисти, комуністи й соціялісти. Але, коли українські монархісти хотять цілком здискредитувати свою ідею дідичної монархії, то **ліпшого способу нема,** як виставляти на український престол кандидата — Павла Скоропадського. Не кажемо вже про те, що самі розумніші гетьманці на чолі з пок. В. Липинським рішучо відцуралися від негідних політичних метод п. Скоропадського: це **вже всім відомо, як п. Скоропадський, „дідичний монарх України", відписав Мадярам Закарпатську Україну за кілька тисяч пенґів річної субвенції.** Особа п. Скоропадського найменше надається для репрезентації боротьби українського народа за волю. **Ще живі ті українські патріоти, які скидали збройною силою режім Скоропадського на Україні за те, що п. Скоропадський зрадив незалежність України, передавши Україну під владу російських білих ґенералів 1918 року.** 14 листопада 1918 р. п. Скоропадський видав свою „грамоту", якою **прилучав Україну до Росії,** 18 листопада призначений ним на команданта гетьманського **російського** війська на Україні ґраф **Келлер видав до армії наказ, в якім проголошував, що „штаб головно командуючого знаходиться в звязку з штабами ґенерала Краснова й Денікіна".** Тоді Скоропадський вступив був у відкритий союз з російськими монархістами, найбільшими ворогами української нації.

Той самий п. Скоропадський тепер, року божого 1932, виходить на світ як „гетьман України" (хоч гетьманського уряду **зрікся ще в грудні 1918 р.**) й навіть як та людина, що має стати на чолі незалежної України!

І не тільки те: п. Скоропадський має „визволити" також „сусідні нації" — Донщину, Кубань, Терщину й Грузію. Так! (by helping the Ukraine to become once again independent, and thus freeing the adjoining nations, the Don, Kuban, Terek and Georgian lands").

Відомо, що вся Наддніпрянська Україна, з виїмком частини російського робітництва, була ворожа большевикам 1917—1918. Німецьке військо, що в лютім і березні 1918 р. помогло Центральній Раді вигнати з України московські большевицькі банди, на Україні робітники й селяни **зустрічали з сльозами,** як своїх визвольників. **Через інтриґи п. Скоропадського та російсько-польських поміщиків Німці розігнали силою перший український парлямент — Центральну Раду.** Сім місяців **панування Скоропадського та польсько-російського „союза земельних власників"** вистарчило на те, щоб частину українського народа кинути в **обійми російських большевиків.** Так зване гетьманування п. Скоропадського в супроводі розстрілів тисяч і тисяч українських селян, масових арештувань найвизначніших борців за незалежну Україну, вакханалія московського шовінізму в нібито „українській державі" п. Скоропадського—все це було **величезною російською провокацією** супроти України. **Українське селянство,** яке цілі століття мріяло про волю й землю, **побачило в „українській державі" Скоропадського тих самих російських і польських панів, які звикли віддавна заливати українською кровю й українськими трупами устеляти нашу країну.**

А тепер маленька ґрупка „русско-малороссійських" прихильників п. Скоропадського хоче показати анґльо-саксонському світови, що тільки п. Скоропадський може вратувати Україну та цілу земську кулю від комуністичної небезпеки...

Автори статей в "The Investigator" на кожнім кроці підчеркують свою ворожість до большевизму. **Не до Росії, не до російського панування взагалі,** а до одної з російських партій, яка тепер панує на більшій частині України. В такому ставленні української проблеми прихильниками Скоропадського **нема нічого нового. Бо вони не вороги російського панування взагалі;** вони тільки ворожо ставляться до Росії большевицької. Колиб настала в Росії монархія, то п. Скоропадський з великою радістю став би знову „адютантом царського величества".

В політичному огляді "The Investigator"-а редактори часопису зазначують найдрібніші факти комуністичного руху в ріжних країнах Західної Европи. "The Investigator" лякає Европу привидом комунізму, так, нібито ціла Европа стоїть на передодні большевицької революції! Навіть на Де Валеру, відомого патріота й борця за самостійну Ірляндію, "The Investigator" кинув огидний і підлий наклеп, що нібито Де Валера большевик! Що буцімто промови Де Валери переложені з російської мови! (Many of Mr. de Valeras speeches have been directly and unmistakably translated from Russian).

Але вершка в баламуцтві досягає "The Investigator" в статті „Ключ до ситуації — Україна". Автор статті приписує Скоропадському всякі чесноти, яких у нього в дійсности не було й нема. **Навіть родовід п. Скоропадського сфальшовано, бо названо його „безпосереднім нащадком" гетьмана Ів. Скоропадського.** Кождий знає, що **це неправда.** Про вибір п. Скоропадського на гетьманський уряд сказано в статті, що нібито його вибрали селяни! Забули написати, що не селяни, а російсько-польська шляхта та воля **німецького ґенерала Айхгорна** — це була дійсна причина карієри Скоропадського. Але далі ще ліпше. "The Investigator" описує „геройські діла" п. Скоропадського, яких на ділі **зовсім не було: нібито п. Скоропадський після відходу з України німецького та австрійського війська в р. 1918 бився за самостійну Україну проти большевиків чотири місяці** (four months), але мусів покинути боротьбу лише тому, що українські соціялісти підняли проти нього повстання! Не треба доказувати українському читачеви, **що було якраз навпаки: „соціялісти" разом з січовими стрільцями з Західньої України підняли повстання проти пана Скоропадського як проти зрадника України.** Але прихильники п. Скоропадського пишуть історію на свій спосіб.

На стор. 12. пишеться, що як тільки Скоропадський прийде до влади на Україні, то негайно заплатить **старі царські борги** — Бельґійцям, Анґлійцям та Французам.

Чом не спитався п. Скоропадський українського народа, чи він згоден і чи може заплатити немалу суму — аж 162 міліони фунтів, отже трохи не міліярд долярів?! Що то — як „дідичний монарх"! Він не мусить питати нікого, бо матиме не громадян, а „підданих"...

Не зле розвязують скоропадчуки також справи західньо-українських земель. Ці пани „не хотять сваритися з Польщею" (have no wish to quarrel with Poland) за Західню Україну і **визнають польське панування** в Галичині, на Волині та на інших українських землях. Ще більше „вияснює" погляди скоропадчуків на польсько-український спір допис зі Львова на стр. 17. Тут доказує невідомий автор, що **вся Галичина знаходиться фактично в руках комуністів,** що всі Українці тільки те й роблять, що ходять у гості до большевицького консуля. **Про російських большевиків сказано, що вони „дають сильну допомогу ідеї українського націоналізму" на Західній Україні** (стр. 18). У чужого читача, ворога большевизму, мусить скластися переконання: недармо Пілсудський робить „пацифікацію" тим Українцям у Галичині, „коли вони всі служать комуністам! Так їм і треба, мовляв..." Оттака то пропаґанда „української ідеї", ведена руками прихильників „ясновельможного дідичного монарха", пана Скоропадського!

З приводу всієї цієї історії можна сказати одно: **для України й українського руху політична роля п. Скоропадського давно й безповоротно скінчена,** з вислідом неґативним. Але цього пана й далі можуть використовувати й використовують вороги незалежної України, як **знаряддя проти інтересів українського народу.** "The Investigator", оживляючи **політичного мерця** Скоропадського, виставляючи Українців лише як **ворогів большевизму** (а не Росії) з одного боку, а з другого боку, (в Галичині) як **знаряддя большевизму,** доказує **чужинцям, що ми не нація, а якесь сміття. Польонофільське наставлення** нового місячника не може знайти широких симпатій в Анґлії, де Польщу вважають за одну з причин політичного хаосу в Европі. Але пропаґанда реакційної „української монархії" на чолі з п. Скоропадським, з усіми його провінціональними „малоросійськими хитрощами" (плачення довгів — „висока політика"!) з неправдивими „фактами" та фальшуванням — вся оця політика „Шельменка — волосного писаря" може в очах чужинців **знизити** вагу української визвольної ідеї. Особливо, коли Українці не дадуть належної одсічі претенсіям п. Скоропадського в самій анґлійській пресі.

С. У.

Імя.

Родині прибув новий потомок. Усі роздумують над цим, яке імя надати дитині.

— Може Олександер? — піддає тітка.

— Олександер? — обурюється батько — то добре для дорослої людини, а не для такої дитинки!

П. Буркан.

ШЛЯХТА

(Оповідання).

(5)

— Я лише по мід їжджу в дальші сторони. Все інше, що батькови треба, дістане у Львові. І я дістану у Львові все те, що мені треба. Там всего є досхочу і до вибору... А які там дівчата?! Аж очи вилазять, коли позираєш на них!

Дмитро будьтоби не дивився на неї. Та він побачив, що вона поблідла. Він сказав так у злобі своїй, щоби дівчину кольнути, оскорбляючи її зарозумілість. Тепер побачив, що зробив їй прикрість. Коли думав, як це направити, вийшла мама дівчини. Вона промовила весело:

— Сиджу в хаті і наслухую, хто то на ґанку балакає... А то наш медовар. Мусиш трохи заждати, бо мужа нема в хаті. Хіба як ти квапишся, то котра з нас заведе тебе до комори. Ти, Софійко, йди зладити і принеси яку закуску. Наш медовар, як на зорях поснідав дома, то мабуть дотепер не їв нічого.

— Ти хіба ще не забув того, що я тобі тамтим разом наговорила, — промовила мама, коли Софія відійшла. — Позволю дівчині балакати з тобою, як ти затямиш собі, що вона ще дитина і що ти їй не рівня! Затямиш собі? Не забудеш?

— Як вона затямить собі се, то й я не забуду, — відповів парубок.

— О! Ти вже першим словом оскорбив її, оскорбив мене, оскорбив цілий наш рід. Ти про неї сказав „вона". Вона мені „вона", не тобі. Тобі вона: „їмосцянка, панна Софія". Затям собі се!

Стара замовкла, бо надійшла Софія зі збанятком вина і наймичка з закускою. Якийсь час їли і стара знов розпочала балачку. Софія була якась не своя. Все така жвава, весела і балаклива, нині, як замовкла, відколи надійшла мама, так сиділа мовчки, лиш час до часу зазираючи в очи Дмитра. Дмитро не раз забалакав до неї, держачися строго приказів її мами, та дівчина відповідала тільки словом-двома і далі мовчала. Дмитро не дуже вдоволений був з того, що стара сидить з ними, бо йому тяжко було побалакати з дівчиною так, як з веселими дівчатами парубки вміють балакати, коли молоді самі, не пильновані старими. Цікавий був, чому Софія нині така мовчазна. Вона або сердиться на нього, або хотіла би з ним балакати так, щоби мама цього не чула.

— Стара гадає, що я до неї приїжджу, — подумав. — Я ні до неї, ні до дівки. Я по мід. Та як вже маю балакати з ким, то волю з дівкою. Як маю мучитися зі старою і для неї вигребувати всі львівські сплетні, то волю обох і на очи не бачити. Що мені з того, що я на дівку лиш дивлюся!

— Мід можна брати? — спитав.

— Можна, — відповіла Ранаївська. — Возьми, Софійко, ключ і відчини Дмитрови комору. Я піду закликати парубків, щоби помогли викотити бочки.

Дмитро пішов по свій віз, щоби його прикотити під комору. Коли прикотив, бочки вже були перед коморою. Софія стояла на порозі комори. Парубки видвигнули бочки на віз і відійшли.

— Собі лишаєте багато? — спитав Дмитро.

— Подивися! — відповіла дівчина. — Сі бочки лищаємо собі. Отсі під сею стіною ще на продаж.

Дмитро увійшов і, глянувши на бочки, сказав:

— Спитаю батька. Може й решту купить.

— Ти щось богуєш, дівчино. Що тобі? — спитав по хвили мовчанки.

Дівчина глянула на нього здивована, бо він перший раз сказав до неї „ти". Він, міщанський парубок до шляхтянки! Не відповіла нічого.

— Чи не зрадив тебе твій милий? — спитав усміхаючися і приступаючи ближче до неї.

— Чи моя мама вже не сказала тобі, щоби ти вперед подумав, заки щось скажеш? Чи мама не казала тобі, щоби ти не забував, хто ти і до кого говориш?

— Твоя мама щось набалакала мені. — Я роблю так, як вона хоче. Я все вперед подумаю і аж потому скажу. Я не забуваю, хто я, і з ким говорю. Не забуваю, що я парубок і говорю з дівчиною.

— Ти забуваєш, яка я дівчина.

— На мою біду я того не годен забути, хоч хочу забути. Я не годен забути того, що ти гарна дівка...

— Дівка?!

— Таж не парубок! Ти дівка, і то гарна дівка. Гарна і... люба.

Парубок вхопив дівчину за руку. Вона не вихопила руки, лише поблідла і вишептала:

— Не забувайся. Між нами пропасть.

— Тепер, в сій коморі пропасти між нами нема! — відповів.

Дмитро обіймив дівчину обіруч, і пригорнув до себе. Її уст не потребував шукати. Вони самі наставилися.

— Щож тепер буде? — спитав Дмитро, раз коло разу цілуючи дівчину.

— Я не знаю, — відповіла. — Знаю лиш те, що люблю тебе. Знаю, що я без тебе не годна би жити.

— Між нами пропасть! — повторив те, що чув від неї.

— Знаю, що пропасть. Нешляхтичеви батько не дасть мене!

— Як ти впрешся...

— Не поможе... Хіба би... Дівчина замовкла.

— Що хіба би?

— Хіба би помогло нам те, що мій батько тепер дуже бідний... Колиб не те, то якби довідався, що я тебе люблю і за іншого не вийду, дав би мене до монастиря. Тепер не дасть, бо батько не має чим вивінувати мене, а голої до монастиря не приймуть. Отже батькова біда вже спасла мене від одного нещастя. Батько до монастиря не дасть мене. Та батькова біда може дасть мене тобі... як батько не рішиться лишити мене старою дівкою.

— Яким способом ті маєткові клопоти твого батька могли би дати тебе мені?

— Про се мушу вперед побалакати з мамою. Надіюся, що мама буде з нами, бо вона свого синка, мого брата дуже любить. Я у неї не варта того, що один волосок мого брата... Батько також знає тільки свого сина, неначеб я не була його дитиною. Купи решту нашого меду і приїдь ще раз до нас. Тоді я скажу тобі, що нам далі робити. Скажу, чи буду твоя, чи може... втоплюся!

Вони знов обнялися. Може були би так обіймалися і цілувалися до самого вечера, як би не сполошив їх голос мами. Мамі видалося, що донька задовго показує Дмитрови мід, бо виділа, що парубки, котрі викочували бочки, вже давно відійшли. Потерпала, що як увійде до комори нечайно, то може засоромити їх і буде мати клопіт, бо не буде знати, як поводитися: змовчати, чи Дмитра прогнати з двора і доньку набити? Щоби не бути в клопоті, підходячи до комори, кликала Софію. Прийшовши до комори, доміркувалася, що між ними було, бо лице Софії було червоне, очи горіли радістю, волосся розчіхране. Дмитро, усміхнений як звичайно, сказав:

— Панна Софія продає мені отсі бочки меду. Я мушу вперед спитати батька, чи ще треба.

— Чи ти не полюєш на інший мід? — мамуня спитала, кинувши оком на доньку.

— Інший мід також беру, — відповів парубок сміючися — та за такий мід не плачу гріши. Я лиш міняю... Мід за мід!

Софія моргнула на Дмитра, кладучи палець на устах на знак, щоби мовчав.

Дмитро ще хотів побалакати з Софією, Софія хотіла побалакати з ним. Та стара вже не відступала від них. Бачучи, що мама вже не лишить її з Дмитром саму, відійшла. Дмитро ще трохи побалакав зі старою і попрощався. До свого воза ішов попід вікно Софії. Вона стояла у вікні. Коли глянув до неї, вона сказала:

— Не приїзди, аж тобі напишу!

По сих словах щезла. Дмитро ще хвилю стояв. Коли вже не показувалася, сів на фіру і відїхав.

По відїзді Дмитра Ранаївська хвилю ждала на прихід доньки. Хотіла спитати її, що було в коморі між нею і Дмитром. Коли Софія не приходила, мати пішла на гору до неї. Софія лежала на ліжку і хлипала. Мама сіла коло неї на ліжку і спитала:

— Ти чого рипиш? Може оскорбив тебе чим?

— Він цілував мене, — відповіла, давлячися.

— Цілував! — мама крикнула. — Безличний хам! Ти, очевидно, дала йому в писок! Чому ти не сказала мені того, коли він ще був тут?

— Я йому віддала...

— Що ти віддала?

— Віддала цілунки.

— Що ти кажеш? Чи я добре чую?

— Я його цілувала, бо люблю його. Мамо, я люблю його! Я без нього жити не можу. Як мене йому не дасьте, то втечу до нього!

Дівчина кинулася мамі на шию і, заходячися від плачу, цілувала.

— Ти вдуріла? Ти збожеволіла?

— Як мене йому не дасьте, як він не возьме мене, то збожеволію!

(Далі буде).

РЕФЕРЕНДУМ

Вислід загального голосування членів в справі нової реформи.

ЗА РЕФОРМУ. Відділи, котрих члени більшістю голосів реформу ухвалили.	ПРОТИ РЕФОРМИ. Відділи, котрих члени більшістю голосів реформи не ухвалили.
Відділ . . 24	Відділ . . 2
" 56	" . . . 360
" 61	
" 63	
" 65	
" 72	
" 74	
" 75	
" 81	
" 106	
" 107	
" 110	
" 111	
" 114	
" 115	
" 123	
" 126	
" 130	
" 162	
" 183	
" 184	
" 187	
" 188	
" 196	
" 199	
" 204	
" 212	
" 221	
" 223	
" 226	
" 227	
" 229	
" 230	
" 242	
" 245	
" 250	
" 262	
" 269	
" 274	
" 276	
" 282	
" 285	
" 292	
" 341	
" 319	
" 321	
" 329	
" 351	
" 353	
" 354	
" 362	
" 374	
" 386	
" 401	

Разом 54 відділи голосували „за" і 2 відділи „проти".

Увага: В цій рубриці будеться подавати вислід голосування в міру того, як будуть відголосовані бальоти з відділів вертатися до головної канцелярії. Опісля ще раз всі відділи будуть проголошені разом в однім числі „Свободи", щоби всі члени могли мати точну і повну контролю.

Бальоти, в котрих замісць числа голосів написано слова „одноголосно" або „всі", зістали завернені до поправи.

Одноголосно може значити „всі присутні" члени, або взагалі „всі члени". Закон вимагає, щоби голоси були раховані й подані **на бальоті числами**, без огляду на те, чи це відноситься до всіх членів у відділі, чи лише до всіх присутніх членів на відділовім мітінгу. Про це, чи відділ є „за" реформу чи „проти" реформи, рішає більшість (більше число) **голосуючих членів.**

Негідний.

Король Генрих IV. іменував одного з дворян лицарем (вдаряючи його мечем). Дворянин згідно з традицією, вкляк і сказав: „Пане, я негідний..." Король перервав йому: „Я це добре знаю, одначе так хотіла маркіза Б. і тому їй подякуєте".

З УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ.

ЧОМУ Я ВЗЯВСЯ ЗА ВИСТАВУ ОПЕРИ „МАЗЕПА"?

Від 12 літ вештаюся, ще з Европи, по ріжних театрах як балетний артист і маю до діла з операми, бо у багатьох операх виступає теж і балет.

Мене як Українця завжди боліло, що доведося мені бачити ріжні великі опери ріжних народів, як Італійців, Німців, Французів, Росіян, Чехів, а навіть Поляків, а української опери я не бачив. А ми такий співучий нарід. У нас же були і є славні оперові співаки, є знамениті хори, є чудові мельодії і талан до театральної штуки, а опери нашої на світових сценах не видно. Ми вже здобулись на славний Національний Хор, що під орудою п. О. Кошиця підбив світ для української пісні. Ми вже бачили на великих сценах український народній танок, виставлений п. В. Авраменком. Але української опери на великій сцені ми не бачимо.

Виступаючи у балетах чужих опер, я завжди мріяв, щоби діждатися тої хвилі, щоби виступив з балетом в українській опері.

Отсе й заставило мене ще перед двома роками подумати про виставу української опери. Я бачив, що Італійці та Москалі зорганізували свої постійні опери в Америці. Навіть Поляки, Литовці й Вірмени давали свої оперові вистави. А Москалі й Італійці навіть здобули собі тими виставами добру славу. Що більше, в тих операх співали українські співаки, а Українець диригував вірменською оперою.

Щоби довести до вистав українських опер, я заснував я "Ukrainian Art Theatre".

А працю розпочав я з Филаделфії, де маю знакомих артистів-Американців. На початок вибрав я комічну оперу „Запорожець за Дунаєм", всім нам добре відому. Співали в ній Українці, Італійці, Москалі й Американці. Я добирав таких співаків, котрі найкраще підходили голосово. Але всі співали по українськи. Навчились, бо мусіли. Та вистава стрінулася з прихильною оцінкою американської преси, а американська публика була теж задоволена з неї. Український Оперовий Театр на перший раз запрезентував себе несогірше.

Це додало мені відваги. Думаю, піду на — Ню Йорк. Та в Ню Йорку вимоги більші. Тут більше оперових знавців і критика суворіша, бо призвичаєна до вистав у Метрополітен Опера Гавз і до таких співаків як Шаляпін, Карузо, Джілі чи Еріца, Фарар, Понс і т. д. З виставою „Запорожець за Дунаєм" годі пускатися. Опери Лисенка затяжкі й потребували би перерібки. А крім того й саме імя Лисенка ще не так добре відоме Американцям. От і так я попав на оперу „Мазепа" Чайковського.

Важне було для мене те, що імя Чайковського належить в Америці, до найпопулярніших музичних імен. Крім того навіть в американських книжках записано писати про Чайковського як Українця.

Ми, річ ясна, не можемо називати його Українцем у нашім розумінню. Але ніхто не може заперечити, що в його творах є багато українських народних мотивів. І як Поляки вважають Шопена, котрого батько був Француз і котрий проживав у Франції, за Поляка, а Мадяри Ліста за свого, так можнаб і нам, Українцям, зачисляти Чайковського до українських композиторів. Та про те можна ріжно думати. Головне те, що він скомпонував оперу, в якій змальовано нашого національного героя, гетьмана Мазепу. А особа Мазепи є відома в цілім культурнім світі. Лібретто опери Чайковського не представляє Мазепи у вірнім світлі як українського народного героя, борця за незалежність України. Тому текст змінено. І він відповідає дійсности, якої не закриває тепер і новітня російська історіографія.

Особа великого гетьмана вийде у всій своїй величі на великій сцені й у великій опері. А американська публика матиме нагоду не тільки послухати доброї музики, але разом з тим запізнатися з одною великою картиною геройської боротьби українського народа за незалежність України.

Ота опера буде виставлена в Ню Йорку, в Мекка Темпл, дня 4. лютого 1933 р.

Українське громадянство певно розуміє, що для виставлення такої опери треба величезних видатків. Тут усе мусить бути першої якости: артисти, хор, балет, орхестра, дірігент, саля, сценарія, костюми, світляні ефекти і т. п. Щоби покрити тисячі долярів видатку, треба піднести дещо ціни тикетів на виставу. Метрополітен Опера бере навіть за найгірші місця по $2, а за найліпші і по $15, а всетаки має недобори.

А наші ціни мусять бути відповідні до кишені „нашого брата" і тому вступ на правдиву оперу від одного до трох долярів уважаю дуже „демократичним". Про заробіток нема тут навіть мови. Тут ходить мені головно про те, щоби ми з нагоди 300-літних народин гетьмана Мазепи заманіфестували цей ювилей достойною оперовою виставою та уторували собі шлях до дальшої вистави українських опер.

Дмитро Чутро.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У.Н.СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Відчити на кождомісячних зборах „Дністра", 361 відділу У. Н. Союза.

Вже кілька місяців ведеться активна підготовка членства У. Н. С. до реформи нашої організації. Як було початково зазначено Головною Екзекутивою Союза, то реформа та мала перевестись у двох напрямках, а саме у виміні старих на нові роди обезпечення та в злуці відділів.

Користи, які членство винесе із вимін своїх грамот, є такі наглядні, що можна вже заздалегідь ствердити, що референдум, яке тепер перепроваджується, буде переголосоване в користь реформи. В той спосіб перехід членства зі старого у новий рід обезпечення стане в короткому часі дійсністю.

Щодо злуки Союзових відділів, то ця справа остається ще дальше на мертвій точці, хоч про користи, які ми можемо мати зі злуки відділів, писано майже таксамо багато, як про вагу заміни старого новим родом обезпечення. Показується отже, що членство У. Н. С. вже є переконане і свідоме того, що властива дорога для його кращого забезпечення на будуче є перехід у новий рід обезпечення, і тому воно переведе в життя ту частину реформи. Тепер остається ще друга часть реформи, яка повинна увійти в життя, а якою є злука відділів. Вже рік минає від того часу, як Головна Канцелярія Союза проголосила відповідні нагороди за злуку, а всетаки майже ніхто не користав з тих нагород. Видно отже, що навіть грошева підмога не була такою сильною заохотою, щоб спонукати відділи до злуки. Тому то треба шукати інших доріг, треба на примірах виказувати, чому нам потрібно сильних відділів та які користи членство з таких відділів може мати.

Возьмім приміром під увагу тов. „Дністер", відділ 361 У. Н. Союза. Ця організація повстала зі злуки двох відділів ще в 1926 році. Від того часу членство кождого року зростало, так, що тепер він є одним з найбільших Союзових відділів не тільки в Ню Йорку, але взагалі в Америці. Помагаючи своїм членам у часах теперішньої кризи, його членство не відпадало, але прибувало. Великою заохотою для членства приходити завсіди на мітінги являються **відчити**, які відбуваються на кождомісячних зборах. І так цього року члени мали нагоду слухати відчитів на ріжні теми, як приміром: про Рідний Край — О. Ревюк; про Рідну Школу — Л. Ясінчук; про значіння української школи в Америці — О. Стеткевич; про розвиток українських організацій в Америці — д-р С. Демидчук; про значіння клича „Свій до свого" — О. Данильченко; про ролю організацій у будові державницького життя — Д. Галичин; про потребу участи американських Українців у виборах — М. Пізнак.

Такого роду відчити притягають членство до організації. Воно охотніше йде на збори, коли знає, що дані збори не є призначені тільки для самого колектування місячних вкладок. Щоб однак такі відчити могли уряджувати в себе на зборах усі Союзові відділи в якійсь місцевости, то це майже неможливе, як довго ті відділи роздроблені і розпорошені малим числом членів. Раз, що нема стільки осіб, щоби могли давати відчити, а з другої знову сторони нема охоти оплачувати відчит на те, щоб потім його слухали кілька одиниць, як це звичайно буває на зборах малого відділу.

Поминаючи всякі інші користи, які злука відділів може нам дати, а про які дуже основно і вичерпуюче писано вже на сторінках нашого Союзового органу, ми бачимо, що вже навіть одна така причина, як користування членства з відчитів, оправдує творення чисельно сильних Союзових відділів.

Д. Галичин.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Вас. Великого, від. 364, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Справа дуже важна тому вимагається присутности всіх членів. На зборах роздасться календарі на 1933 рік і решта табельок зміни старої грамоти на нову. Рівнож буде оглосування в справі реформи. Кождий член повинен вирівнати свої вкладки, як рівнож за діти, а довгуючі свій довг, щоб можна було замкнути рахункові книжки. Довгуючі, коли не вирівнають своєї залеглости, будуть суспендовані. — Іван Кухта, предс.; Дмитро Рибачок, кас.; Іван Сподар, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. О. Николая повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 11 грудня, в годині 1.30 пополудни, в У. Н. Домі. Річні збори вимагають присутности всіх членів місцевих і позамісцевих. Буде вибір уряду на 1933 рік і голосовання в справі реформи обезпечення в У. Н. Союзі. Не явившийся член платить 50 ц. кари, урядник 1 дол. — Николай Волошин, предс.; Стефан Г. Паливода, секр.

ВІЛІНҐ, В. ВА. Уряд Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 56, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 11 грудня, точно в годині 2-гій пополудни, в тій самій гали, де звичайно. Присутність кождого члена є пожадана, бо є багато важних справ до полагодження, як вибір уряду на 1933 рік, буде роздання канлендарів У. Н. Союза. Довгуючих членів проситься по можности вирівнати свої довги, щоб довгу не перетягати на другий рік. — Петро Вітенко, предс.; Іван Шелева, кас.; Мих. Дуткевич, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Ів. Франка, від. 334, повідомляє всіх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 11 грудня, в годині 12.30 в полудне, в гали У. Н. Дому. Це буде послідний мітінґ того року, тому проситься всіх прибути на означений час, бо є багато важних справ до полагодження, найголовніше буде голосовання над реформою. Напоминається довгуючих вирівнати свої залеглости, щоби не перетягати довгів на слідуючий рік. Крім місячної вкладки, кождий член має принести 30 ц. за календар, котрий обовязково має взяти. — Н. Задерецький, предс.; О. Запоточний, рек. секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеся 11 грудня, в годині 2-ій пополудни, в Юніон гали, 2748 Лаґрендж. Кождий член і членкиця обовязково мають явитись. Хто не явиться, буде караний після ухвали. Буде вибір уряду і голосовання над реформою. — Д. Медецький, предс.; Стефан Гавриляк, кас.; М. Корнова, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 637, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 11 грудня, в годині 1.30 пополудни, в гали де звичайно. Проситься всіх членів прийти на мітінґ, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Буде річне справоздання фінансове секретаря і контр. омісії. Також буде вибір уряду. На річнім мітінгу відбудеться голосовання в справі реформи. Довгуючих членів проситься прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, щоби потому не було наріканн. Припоминається, що котрі члени не мають ще своїх дітей вписаних до У. Н. Союза, то проситься вписати на тім мітінгу, бо то є для вашого добра. — Н. Сорохтей, предс.; С. Андріїв, кас.; Д. Сподарик, секр.

БАЛТІМОР, МД. Бр. св. Тройці, від. 320, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 11-го грудня, точно в годині 1.30 пополудни, в гали Укр. Амер. Гор. Клюбу, 3003 Оданнел ул. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ, бо буде справоздання уряду за 1932 рік, вибір уряду на слідуючий рік і голосовання над приняттям нової реформи. Буде роздання календарів У. Н. Союза за оплатою 30 ц. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в портивнім разі будуть суспендовані. — Т. Тарас, пр.; М. Криж, кас.; Г. Іванович, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. У. Н. Союза, від. 292 повідомляє усіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 грудня, в годині 12.30 в полудне, в гали парафіяльній при Кліперт. На ці збори просимо членів і члениць прибути, тому, що статутова комісія представить статут який вона опрацювала. Ті, що ще не дістали табельок, дістануть на тім мітінгу. Рівнож кождий член дістане календар У. Н. Союза. Проситься членів хоч по троха платити, бо коли буде так як минувшого місяця, то уряд буде мусів суспендувати много членів. Також за діти я вже не встані заплатити сего місяця, тому хто хоче, щоб його діти були в У. Н. Союзі, мусить за них платити. — Микола Романів, предс.; Петро Кізел, секр.

Е. Захарчук.

ТУГА.

Як тільки згадаю рідну Україну,
То зараз у серці мене защемить:
Хотів би побачить, хотів би почути,
Як нива хвилює, як гай шелестить.

Хоч там не блестять так ні шовки, ні [злото,
Хоч там нема стільки театрів гучних;
Чогось мене тягне, чогось мене мучить,
Злетів би стрілою до злиднів тамтих.

Часом мені мрієсь, що я іду полем,
А збіже, як море, хвилює, шумить:
Наші океани, рідні та кохані,
Як любо між вами, та як важко жить!

Я дальше манджаю, маки червоніють,
Там десь в долі чути: деркач дерко- [тить,
А я так радію, аж серце тріпоче,
Чуюся щасливим, туга не палить.

Але як пробуджусь з солодкої мрії
І довкола себе погляну кругом,
То тільки побачу ті мури високі,
Багацтво і розкіш, і голод і стон.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Виставовий Комітет Союза Українок Америки.

Дивлячись на заголовок цього допису може й подумає дехто: от знов якийсь новий комітет.

Та воно не так. Комітет цей не новий, так як і С. У. А. не нова організація. — В статуті С. У. А. сказано: „Для більшого успіху праці при централі в міру потреби засновуються комісії".

Отсе якраз, в міру потреби вистави в Шікаго, треба було заснувати Виставову Комісію, яку ми по звичаю називаємо комітетом. Комітет цей стоїть у тіснім звязи й у повнім порозумінню з Українським Комітетом у Шікаго і старається бути якнайбільше помічним. Ми думали, що коли ми обіймемо жіночі товариства та сестрицтва чи клюби, окрім відділів С. У. А., то Шікагоський Комітет дасть собі сам раду з мужескими організаціями в Америці. При такім розділі праця піде жвавіше, а може й більше систематично.

Вже є такі, що започаткували збірку гроша, а на днях розсилається більше літератури у цій справі. І так на зборах С. У. А. в Ню Йорку зібрано $44, а відділ С. У. А. число 20 в Йонкерс, Н. Й., прислав на початок дар $10. Хто буде дальше, подамо з ходом праці. До збірки $44 причинилися слідуючі громадянки: по $5: Стефанія Абрагамовська, Олена Лотоцька, Емілія Угорчак, Юлія Яремова; по $1: Анастасія Вагнер, Катерина Берків, Е. Мілер, п. Волочинська, А. Онищук-Варнер, Е. Корнатова, Катерина Гупало, А. Мандзій, п. Ярмола, Д. Різник, С. Гаврилко, Марія Петренко, Анастасія Рибакова, Катерина Стефанович, Анна Маційовська, Катерина Дроздик, Катерина Бобяк, Ева Хомів, А. Онуфрик, п. Піляцька, п. Триховнч, А. Ковтун, Павлина Авраменко, Ірина Гундяк. — Разом $44. — Відділ ч. 20 $10. — Зібрано дотепер $54.

Відділи С. У. А., згідно з постановою зборві, уладжують підприємства для цієї цілі. Дотепер знаємо, що Укр. Дем. Клюб, Жіночий Відділ в Ню Йорку улаштує чайні вечері кождої середи й дохід з них призначений на Українську Виставу в Шікаго, через руки Виставового Комітету С. У. А. Товариство Жіноча Поміч у Ню Йорку, відділ С. У. А. улаштував на цю ціль баль 24. листопада ц. р.

Ми певні, що хоч тепер піст і не можна влаштовувати балів, чи танкових вечерків, то жіноцтво знайде спосіб, щоби придбати дещо для цеї цїли. На гумористичних сходинах чи відчитах, чи вечерах шиття або читання книжок (як багато водиться між нашими відділами) можна теж повести акцію збірок, хочби й невелику.

Наша повна надія, що українське жіноцтво Америки відгукнеться на наш заклик.

За Виставовий Комітет С. У. А.:

Олена Лотоцька, голова;
Павлина Авраменко, писар;
Емілія Угорчак, скарбник;
Ірина Гундяк, фін. писар.

Члени:

Катерина Гупало, Марія Петренко, Марія Лехінька, Марія Ленчук.

NEW BRITAIN, CONN. UKRAINIAN DANCES WATCHED BY 1,000.

Folk Songs Also Interesting Part of Lengthy Program.

More than 1,000 persons were present at the initial Ukrainian folk ballet at the Nathan Hale Junior high school on Tremont Street last night, when dances and singing by 123 participants were given to the accompaniment of the New Britain Ukrainian Boy Scout orchestra, under the direction of Rev. H. Clemovich, pastor of St. Mary's Ukrainian church on Winter street.

All ballet pictures and dances were arranged by Vasile Avramenko and conducted by Ivan Pihuliak. Istorical costumes were reproduced from the wardrobe of Mr. Avramenko.

The program was as follows:

Act I

"Memoirs of Highlands," a ballet-picture from the Ukrainian Highlanders' life.
Introduction .... Marcia Basarab
Overture—Ukrainian Folk Highland Melodies ..... Orchestra
Hayevka — Easter Roundle with the chant, "Christ is Risen," and the song, "Lord of Heaven and Earth," at the close.
Hutzulochka .... Little Girl Solo Dance
Kolomeyka .... Two Couples
Kolomeyka .... Girls
Zhurawlee (Bird Idyl) ... Small Girls
Zhurawlee (Bird Idyl) .... Girls
Cossachok of Podolia .... Three Small Girls
Winds .... Dance by a Group of Girls
Arkhan—A dance of old Scythian and Ukrainian origin, under the direction of Ivan Pihuliak, dancing teacher.
Hopak Circle—a dance by the ensemble.

Act II

Ukrainian Folk Songs

(By St. Mary's Ukrtinian Church Choir, under the direction of Rev. H. Clemovich).
Duma Pro Moroza .... Chorus
Oy Sywaya Zazulenka ...... Chorus
Prylyn Kozache Miy .... Solo by Mary Burbela
Ukrainian Folk Melodies, Violin Solo — Wolodymyr Hwozdewich, accompanied on piano by Miss Julia Bavoliak.
My Villia, solo by Mary Burbela, accompanied by Pauline Fedyshyn on piano.
Oy Zijshla Zoria—Stephen Sawchyshyn, tenor solo.
Oy Horeh, Horeh—Mrs. C. Clemovich, soprano solo and choir.
Oy Priadu, Priadu .... Chorus

Act III

Garland of Ukrainian Steppe and Cossack Dances

Metelitza, a winter folk dance .... Ensemble
Cossachok of Podolia .... One Couple
Kossachok, from the Province of Podeelya, Ballet .... Girls
Hrechanyky .... Girls and Boys
Katherine from the Kherson .... Girls and Boys
Little Tchumak from the Steppes .... Boys
Zaporogian Cossachok .... Boys
Zaporogian Knight's Battle—Dance with Swords.
Kochohoora .... Ensemble

("The New Britain Herald," November 28, 1932.)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ.

(21)



„Тарзан з малп незадоволений з вас", говорив Тарзан до чорних вояків. „Ви привели в мою країну білих людей, щоби вбивали мої малпи. Ті з вас, котрі хочуть жити, мають слухати мене й робити те, що Тарзан „накаже". Потім він звернувся до одного ватажка: „Ти маєш провожати молодшого пана. Він мій гість і може робити тут, що захоче, та лишатися в джунглях так довго, як довго схоче!"

Звертаючися до другого ватажка, він сказав: „А ти маєш другого білого негайно провожати до берега океану й пильнувати, щоб він якнайскорше звідси забрався. Глядіть усі, не обдуріть мене, бо Тарзан нічого не забуває ніколи. Потім він пішов до білих. „Ви, Блейк, можете виружати звідси, коли лише захочете!" Потім звернувся до Стимбола: „А вас чорні негайно проведуть просто до океану. Отже, пане Стимбол, негайно збирайтеся в дорогу!"

Стимболови це дуже не подобалося й він заявив, що поспішати не думає, бо ніхто його не може примусити. Над вечір Стимбол побачив, що лишився в джунглях сам. Блейк та всі чорні вирушили до моря, після того, як Тарзан десь зник. Не було іншої ради і Стимболови треба було вирушати слідами інших. Клєнучи все, на чому світ стоїть, він поплентався в слід інших. Йдучи, він укладав у голові пляни, як поміститися над Тарзаном.

Тарзан хотів переконатися, чи чорні виконали його наказ точно. Він подався наперед і заліз на велике дерево, що стояло на їх шляху. Там Тарзан притаївся на гильці в густім листю. Скоро Тарзан почув віддалені кроки людей, а разом з тим і шум, що доходив до нього з другої сторони. Він по шумі знав, що це йде велика малпа. Скоро він побачив, що зза кущів вийшла величезна малпа. „Болгані!" — покликав її неголосно Тарзан.